

Υπόθεση C-622/23**Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως****Ημερομηνία καταθέσεως:**

10 Οκτωβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Oberster Gerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

25 Σεπτεμβρίου 2023

Ενάγουσα:

rhtb: projekt gmbh

Εναγομένη:

Parkring 14-16 Immobilienverwertung GmbH

Το Oberster Gerichtshof (ανώτατο δικαστήριο, Αυστρία), δικάζον ως ανααιρετικό δικαστήριο [παραλειπόμενα] επί της διαφοράς της ενάγουσας rhtb: projekt gmbh, [παραλειπόμενα] 1220 Βιέννη, [παραλειπόμενα] κατά της εναγομένης Parkring 14-16 Immobilienverwertung GmbH, [παραλειπόμενα] 1010 Βιέννη, [παραλειπόμενα] με αντικείμενο το ποσό των 1.540.820,10 ευρώ [παραλειπόμενα], στο πλαίσιο της διαδικασίας επί της αιτήσεως αναίρεσεως της ενάγουσας κατά της αποφάσεως του Oberlandesgericht Wien (εφετείου της Βιέννης, Αυστρία) της 28ης Δεκεμβρίου 2022, αριθ. 5 R 143/22v, 5 R 144/22s-66, που μεταρρήθμισε την απόφαση του Handelsgericht Wien (εμποροδικείου της Βιέννης, Αυστρία) της 30ής Ιουνίου 2022, αριθ. 22 Cg 24/20b-51, [παραλειπόμενα] εξέδωσε την ακόλουθη

Δ ι ά τ α ξ η:

1. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου

προστιθέμενης αξίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 73 της οδηγίας αυτής, την έννοια ότι υπόκειται στον ΦΠΑ το ποσό το οποίο ο κύριος του έργου οφείλει να καταβάλει στον εργολήπτη ακόμη και σε περίπτωση μη (ολικής) εκτελέσεως του έργου, μολονότι ο εργολήπτης ήταν διατεθειμένος να προβεί σε παροχή, αλλά τούτο δεν κατέστη δυνατό λόγω περιστάσεων για τις οποίες ευθύνεται ο κύριος του έργου (όπως, παραδείγματος χάρη, η ακύρωση της ανάθεσης του έργου);

2. [παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

Σ κ ε π τ ι κ ό :

A. Ιστορικό

[1] Στα τέλη Μαρτίου 2018, οι διάδικοι (αμφότεροι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης) συνήψαν σύμβαση έργου δυνάμει της οποίας η ενάγουσα, ως εργολήπτης, όφειλε να εκτελέσει για λογαριασμό της εναγομένης, ως κυρίας του έργου, εργασίες ξηράς δόμησης στο πλαίσιο κατασκευαστικού σχεδίου. Η συμφωνηθείσα αμοιβή για την εκτέλεση του έργου ανερχόταν σε 5.377.399,69 ευρώ, εκ των οποίων τα 896.233,28 ευρώ αντιστοιχούσαν σε φόρο κύκλου εργασιών με συντελεστή 20 %.

[2] Κατόπιν της ενάρξεως των εργασιών εκ μέρους της ενάγουσας, η εναγομένη ενημέρωσε την ενάγουσα, περί τα τέλη Ιουνίου 2018, ότι δεν επιθυμούσε πλέον να κάνει χρήση των υπηρεσιών της.

[3] Η λήξη της συνεργασίας οφειλόταν στο γεγονός ότι ο διαχειριστής της εναγομένης είχε εξαντλήσει την υπομονή του έναντι του διαχειριστή της ενάγουσας και είχε λάβει επίσης ευνοϊκότερη προσφορά από άλλη επιχείρηση.

[4] Στις 19 Δεκεμβρίου 2018, η ενάγουσα προέβη σε τελική εκκαθάριση (συμβατικό δικαίωμα λόγω αδικαιολόγητης ακυρώσεως των κατασκευαστικών εργασιών) εκδίδοντας τιμολόγιο για ποσό 1.607.695,07 ευρώ, το οποίο περιελάμβανε φόρο κύκλου εργασιών 20 %, μείον 3 % λόγω της αρχικώς παρακρατηθείσας εγγυήσεως.

[5] Λόγω της ακυρώσεως της ανάθεσης, η ενάγουσα εξοικονόμησε έξοδα

- ύψους 1.362.979 ευρώ για υλικά, εξοπλισμό, και παροχές τρίτων
  - ύψους 1.578.591 ευρώ για αμοιβές,
  - ύψους 42.584 ευρώ για τόκους κατασκευαστικού δανείου (1 %) και
  - ύψους 21.292 ευρώ για τον κίνδυνο που σχετίζεται με το έργο,
- συνολικά, επομένως, 3.005.446 ευρώ.

B. Επιχειρήματα των διαδίκων

[6] Η **ενάγουσα** ζητεί 1.540.820,10 ευρώ. Υποστηρίζει ότι η υπαναχώρηση από τη σύμβαση δεν οφείλεται στην ίδια. Συνεπώς, βάσει του άρθρου 1168 του ABGB [Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, Γενικός Αστικός Κώδικας], δικαιούται, καταρχήν, το σύνολο της αμοιβής για την εκτέλεση του έργου. Αφαιρουμένων των εξόδων που εξοικονόμησε, θα δικαιούνται 1.252.995 ευρώ καθαρά, δηλαδή 1.503.594 ευρώ ακαθάριστα, λόγω αδικαιολόγητης υπαναχώρησης από τη σύμβαση. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και 37.226,10 ευρώ για εργασίες που έχουν ήδη εκτελεστεί, μείον τις πληρωμές που έχουν ήδη εισπραχθεί. Το ποσό της αγωγής συνίσταται στο άθροισμα, αφενός, του ακαθάριστου ποσού λόγω αδικαιολόγητης υπαναχώρησης από τη σύμβαση και, αφετέρου, του υπολοίπου της αμοιβής για τις εργασίες που εκτελέστηκαν.

[7] Η **εναγομένη** αμφισβήτησε τη σύναψη συμβάσεως έργου. Η ενάγουσα έχει λάβει ήδη τη δέουσα αμοιβή για τις εργασίες ξηράς δόμησης που πραγματοποιήθηκαν χωρίς νομική βάση. Αποκλείεται περαιτέρω αξίωση αμοιβής δυνάμει του άρθρου 1168 του ABGB.

Γ. Διαδικασία στους προηγούμενους βαθμούς

[8] Το **πρωτοβάθμιο** δικαστήριο έκανε δεκτό το αίτημα της αγωγής. Αναγνώρισε ότι υπήρξε σύναψη συμβάσεως έργου. Η εναγομένη υπαναχώρησε από τη σύμβαση χωρίς νόμιμη αιτία. Επομένως, μολονότι το έργο εν μέρει δεν εκτελέστηκε, η ενάγουσα δικαιούνται την αμοιβή για την εκτέλεση του έργου, αφαιρουμένων των ποσών που εξοικονόμησε, δυνάμει του άρθρου 1168, παράγραφος 1, του ABGB. Χωρίς να παραθέσει πιο συγκεκριμένη αιτιολογία επ' αυτού, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο επιδίκασε στον ενάγοντα και τον φόρο κύκλου εργασιών ύψους 250.599 ευρώ που περιλαμβάνεται στο ποσό της αγωγής και αφορά εργασίες οι οποίες δεν πραγματοποιήθηκαν μεν, αλλά για τις οποίες έπρεπε να καταβληθεί αμοιβή σύμφωνα με το άρθρο 1168 του ABGB.

[9] Το **εφετείο** μεταρρύθμισε την πρωτόδικη απόφαση δεχόμενο το αίτημα της αγωγής για το ποσό των 1.290.221,10 ευρώ [παραλειπόμενα] και απορρίπτοντας το πρόσθετο αίτημα των 250.599 ευρώ [παραλειπόμενα]. Κατά το εφετείο, συνήφθη όντως σύμβαση έργου. Η αμοιβή καθίσταται απαιτητή δυνάμει του άρθρου 1168, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ABGB, όταν η εκτέλεση του έργου ματαιώνεται οριστικά λόγω περιστάσεων για τις οποίες ευθύνεται ο κύριος του έργου, παρά την ετοιμότητα του εργολήπτη να εκτελέσει το έργο. Βεβαίως, ο εργολήπτης πρέπει να είναι σε θέση να προβεί σε παροχή κατά τον χρόνο αυτόν, αλλά η εν λόγω υποχρέωση παύει ex nunc με την ακύρωση της ανάθεσης του έργου. Η μειωμένη αμοιβή δεν παρέχεται από τον κύριο του έργου έναντι αντιπαροχής του εργολήπτη και –ελλείψει ανταλλαγής παροχών– δεν υπόκειται ούτε στον φόρο κύκλου εργασιών. Ο φόρος κύκλου εργασιών που περιλαμβάνεται στο ποσό της αγωγής ανέρχεται σε 250.599 ευρώ. Το αίτημα της αγωγής πρέπει να απορριφθεί κατά το μέρος αυτό.

[10] Αμφότεροι οι διάδικοι άσκησαν αναίρεση ενώπιον του **Oberster Gerichtshof** (ανώτατο δικαστήριο, Αυστρία), το οποίο, με σημερινή διάταξη, την **αναίρεση της εναγομένης** που εξακολουθούσε να αμφισβητεί τη σύναψη συμβάσεως έργου μεταξύ των διαδίκων, επικυρώνοντας την κρίση των προηγούμενων βαθμών δικαιοδοσίας ότι είχε πράγματι συναφθεί σύμβαση. Επομένως, η κρίση αυτή πρέπει να ληφθεί ως βάση για τη συνέχεια της διαδικασίας.

[11] Το **Oberster Gerichtshof** (ανώτατο δικαστήριο, Αυστρία) μένει πλέον να αποφανθεί επί της **αναιρέσεως της ενάγουσας**, με την οποία αυτή ζητεί, κατ' ουσίαν, την αναβίωση της πρωτόδικης αποφάσεως, υποστηρίζοντας ότι δικαιούται και τον φόρο κύκλου εργασιών επί της απαιτήσεώς της δυνάμει του άρθρου 1168 του ABGB, δεδομένου ότι η απαίτηση αυτή υπόκειται στον φόρο κύκλου εργασιών με βάση εκτιμήσεις που εκτίθενται πιο αναλυτικά και άπτονται του δικαίου της Ένωσης.

Δ. Εφαρμοστέες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

[12] Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28 Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ 2006, L 347, σ. 1, στο εξής: οδηγία) προβλέπει ότι «οι παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο έδαφος ενός κράτους μέλους από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή» υπόκεινται στον ΦΠΑ.

Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Νοείται ως “υποκείμενος στον φόρο” οποιοσδήποτε ασκεί, κατά τρόπο ανεξάρτητο και σε οποιονδήποτε τόπο, οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον επιδιωκόμενο σκοπό και τα αποτελέσματα της δραστηριότητας αυτής.

Ως “οικονομική δραστηριότητα” θεωρείται κάθε δραστηριότητα του παραγωγού, του εμπόρου ή του παρέχοντος υπηρεσίες, περιλαμβανομένων και των δραστηριοτήτων εξόρυξης, των αγροτικών δραστηριοτήτων καθώς και των δραστηριοτήτων των ελεύθερων επαγγελματιών. Ως οικονομική δραστηριότητα θεωρείται, επίσης, η εκμετάλλευση ενσώματου ή άυλου αγαθού, με σκοπό ιδίως την άντληση εσόδων διαρκούς χαρακτήρα.»

[14] Το άρθρο 24, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής προβλέπει τα ακόλουθα:

«Ως “παροχή υπηρεσιών” νοείται κάθε πράξη η οποία δεν αποτελεί παράδοση αγαθών.»

[15] Το άρθρο 73 της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Για τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών, εκτός αυτών που αναφέρονται στα άρθρα 74 έως 77, η βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνει

οτιδήποτε αποτελεί την αντιπαροχή, την οποία έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής ή ο παρέχων τις υπηρεσίες από τον αποκτώντα, τον λήπτη ή τρίτο πρόσωπο, περιλαμβανομένων των επιδοτήσεων που συνδέονται άμεσα με την τιμή των πράξεων αυτών.»

E. Εθνικό δίκαιο

E.1. Αστικό δίκαιο

[16] Το άρθρο 1168 του ABGB περιέχει ρυθμίσεις σχετικές με τη σύμβαση έργου που πρέπει να εκτιμηθεί εν προκειμένω. Η παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της διατάξεως αυτής έχει ως εξής:

«Σε περίπτωση μη εκτέλεσεως του έργου, ο εργολήπτης δικαιούται, παρά ταύτα, τη συμφωνηθείσα αμοιβή, εάν ήταν διατεθειμένος να προβεί σε παροχή και εμποδίστηκε από περιστάσεις για τις οποίες ευθύνεται ο κύριος του έργου· εντούτοις, πρέπει να υπολογίσει ό,τι εξοικονόμησε λόγω της μη εκτέλεσεως των εργασιών ή ό,τι απέκτησε ή σκοπίμως παρέλειψε να αποκτήσει από άλλη χρήση.»

Κατά πάγια νομολογία του Oberster Gerichtshof (ανωτάτου δικαστηρίου, Αυστρία), ο εργολήπτης δεν έχει αξίωση εκτέλεσεως ή περατώσεως του έργου. Αντιθέτως, ο κύριος του έργου που έχει προβεί στη σχετική ανάθεση δύναται, κατά το δοκούν, να εμποδίσει την έναρξη ή τη συνέχιση και την περάτωση του έργου (RS0021809· βλ. και RS0021831· RS0025771). Στην υπό κρίση υπόθεση, τούτο σημαίνει ότι η άρνηση της εναγομένης να λάβει περαιτέρω παροχές της ενάγουσας, τον Ιούνιο του 2018, είχε ως αποτέλεσμα να ματαιωθεί (οριστικά) η εκτέλεση του έργου (που εξακολουθούσε να εκκρεμεί) και, επομένως, να καταστεί εφαρμοστέα η προπαρατεθείσα διάταξη. Η ακύρωση της ανάθεσης του έργου συνεπάγεται –ως πρόσθετη έννομη συνέπεια– την πρόωρη λύση της συμβατικής σχέσης. Η ακύρωση της ανάθεσης έχει ως αποτέλεσμα την κατάργηση της υποχρέωσης του επαγγελματία να πραγματοποιήσει (περαιτέρω) κατασκευαστικές εργασίες χωρίς να απαιτείται η υπαναχώρησή του (7 Ob 43/14w· 8 OB 131/17y). Το δικαίωμα που απορρέει από το άρθρο 1168, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ABGB συνιστά δικαίωμα αμοιβής και όχι δικαίωμα αποζημιώσεως (RS0021875).

E.2. Φορολογικό δίκαιο

Δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, σημείο 1, του Umsatzsteuergesetz [νόμου περί φόρου κύκλου εργασιών, στο εξής: UStG], στον φόρο κύκλου εργασιών υπόκεινται οι παραδόσεις αγαθών και οι λοιπές παροχές που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο εσωτερικό της χώρας από επιχειρηματία στο πλαίσιο της επιχειρησεώς του. Η φορολόγηση δεν αποκλείεται λόγω του ότι η πράξη διενεργείται βάσει νομικής ή διοικητικής πράξεως ή λόγω του ότι θεωρείται ότι η πράξη αυτή διενεργήθηκε δυνάμει νομικής διατάξεως.

[18] Όσον αφορά το εάν η «αμοιβή» που οφείλεται, εν προκειμένω, δυνάμει του άρθρου 1168, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ABGB υπόκειται στον φόρο κύκλου εργασιών βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 1, σημείο 1, του UStG, δεν υφίσταται νομολογία (ανωτάτου δικαστηρίου).

[19] Στη θεωρία υποστηρίζεται κυρίως η εξής άποψη: Η επίδικη αμοιβή κατά το άρθρο 1168, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του ABGB παρέχεται (όχι έναντι πραγματικής παροχής, αλλά) έναντι μιας απλής ετοιμότητας προς παροχή εκ μέρους του δικαιούχου, η οποία, καταρχήν, δεν υπόκειται στον φόρο κύκλου εργασιών χωρίς τη συνδρομή άλλων περιστάσεων.

[20] Η οδηγία του αυστριακού Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομικών της 4.11.2015, BMF-010219/0414-VI/4/2015 («UStR 2000»), η οποία απευθύνεται αποκλειστικά στις φορολογικές αρχές, προβλέπει επίσης, στο σημείο 15, ότι οι καταβολές στις οποίες πρέπει να προβεί ένας συμβαλλόμενος (κατά κανόνα ο αγοραστής) λόγω της πρόωρης υπαναχώρησής του από τη σύμβαση δεν υπόκεινται στον φόρο κύκλου εργασιών.

ΣΤ. Σκεπτικό του προδικαστικού ερωτήματος

[21] ΣΤ.1. Όπως επισημάνθηκε στην ενότητα Ε.2., κατά την κρατούσα στην Αυστρία άποψη, η απαίτηση που προβάλλεται με την αγωγή δεν θα υπόκειτο στον ΦΠΑ και, κατά συνέπεια, δεν θα μπορούσε να γίνει δεκτή η αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η ενάγουσα –και αφορά μόνον τον φόρο κύκλου εργασιών που περιέχεται στο αίτημα της αγωγής.

[22] ΣΤ.2. Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη της πρόσφατης νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με περιπτώσεις παρόμοιες με αυτήν της υπό κρίση υποθέσεως, γεννώνται αμφιβολίες ως προς το αν η κρατούσα στην Αυστρία άποψη συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης.

[23] ΣΤ.2.1. Στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις *Air-France-KLM*, C-250/14, και *Hop!-Brit Air SAS*, C-289/14, (ECLI:EU:C:2015:841), το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε με την απόφαση της 23ης Δεκεμβρίου 2015 ότι τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 10, παράγραφος 2, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 1999/59/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1999, και εν συνεχεία με την οδηγία 2001/115/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2001, έχουν την έννοια ότι η έκδοση εισιτηρίων από αεροπορική εταιρία βαρύνεται με φόρο προστιθέμενης αξίας όταν τα εισιτήρια αυτά δεν χρησιμοποιήθηκαν από τους επιβάτες και αυτοί δεν δικαιούνται επιστροφή του αντιτίμου που κατέβαλαν για την αγορά τους.

[24] ΣΤ.2.2. Στην υπόθεση *Meo – Serviços de Comunicações e Multimedia*, C-295/17, (ECLI:EU:C:2018:942), το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε με την απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2018 ότι:

1. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, έχει την έννοια ότι πρέπει να θεωρηθεί ως αμοιβή για παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιείται εξ επαχθούς αιτίας, υποκείμενη ως εκ τούτου στον φόρο αυτόν, το προκαθορισμένο ποσό το οποίο εισπράττει επιχείρηση σε περίπτωση πρόωρης καταγγελίας, από τον πελάτη της ή για λόγο οφειλόμενο στον πελάτη της, μιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών που προβλέπει ελάχιστη περίοδο δέσμευσης, και το οποίο αντιστοιχεί στο ποσό που θα εισέπραττε η επιχείρηση κατά την εναπομένουσα περίοδο δέσμευσης αν δεν είχε μεσολαβήσει η καταγγελία, πράγμα που απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει·

2. δεν ασκούν καθοριστική επιρροή για τον χαρακτηρισμό του προκαθορισμένου στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών ποσού το οποίο οφείλει ο πελάτης σε περίπτωση πρόωρης καταγγελίας της σύμβασης αυτής το γεγονός ότι σκοπός του κατ' αποκοπήν ποσού είναι να αποτρέψει τους πελάτες από τη μη τήρηση της ελάχιστης περιόδου δέσμευσης και να αποκαταστήσει τη ζημία που υφίσταται η επιχείρηση σε περίπτωση μη τήρησης αυτής της περιόδου, το γεγονός ότι η αμοιβή που εισπράττεται από εμπορικό αντιπρόσωπο για τη σύναψη συμβάσεων με ελάχιστη περίοδο δέσμευσης είναι μεγαλύτερη από αυτή που προβλέπεται στο πλαίσιο συμβάσεων χωρίς τέτοια περίοδο και το γεγονός ότι το εν λόγω ποσό χαρακτηρίζεται στο εθνικό δίκαιο ως ποινική ρήτρα.

[25] ΣΤ.2.3. Στην υπόθεση *Vodafone Portugal*, C-43/19 (ECLI:EU:C:2020:465), το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκρινε με την απόφαση της 11ης Ιουνίου 2020 ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, έχει την έννοια ότι τα ποσά που εισπράττει μια επιχείρηση σε περίπτωση πρόωρης καταγγελίας, για λόγους που αφορούν τον πελάτη, μιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών που προβλέπει την τήρηση περιόδου δέσμευσης ως αντιπαροχή για την παροχή στον πελάτη αυτόν ευνοϊκότερων εμπορικών όρων πρέπει να θεωρούνται ως αμοιβή για παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας, κατά την έννοια της διάταξης αυτής.

[26] ΣΤ.3. Οι παρατιθέμενες αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ως κοινό στοιχείο με την υπό κρίση υπόθεση ότι αφορούν χρηματικό ποσό το οποίο συνιστούσε την αμοιβή για μια αρχική συμβατικώς οφειλόμενη παροχή και το οποίο οφείλεται (τουλάχιστον εν μέρει) ακόμη και όταν η παροχή δεν λαμβάνεται για λόγους αναγόμενους στον πελάτη (αγοραστή, κύριο του έργου).

[27] Τούτο συνηγορεί υπέρ του γεγονότος ότι η επίδικη εν προκειμένω «αμοιβή» υπόκειται επίσης στον ΦΠΑ (στον φόρο κύκλου εργασιών) με βάση το άρθρο 1168, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ABGB.

[28] ΣΤ.4. Ωστόσο, τα πραγματικά περιστατικά των παρατιθέμενων αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαφέρουν από τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως:

[29] ΣΤ.4.1. Στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Air-France-KLM, C-250/14, και Hop!-Brit Air SAS, C-289/14 (ECLI:EU:C:2015:841), κάθε αεροπορική εταιρία όφειλε να παράσχει στους πελάτες της την αντίστοιχη υπηρεσία πτήσεων κατά τον χρόνο της αναχωρήσεως για την οποία είχε γίνει κράτηση ή κατά τη διάρκεια ορισμένης περιόδου ισχύος. Η αεροπορική εταιρία δεν ήταν σε θέση να παράσχει την υπηρεσία (η οποία οφειλόταν μόνο σε συγκεκριμένο χρόνο ή μόνο για ορισμένη περίοδο ισχύος), διότι ο πελάτης κατέστη υπερήμερος ως προς την αποδοχή της, καθόσον δεν εμφανίστηκε ή δεν ανέκτησε την υπηρεσία κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος.

[30] Εν προκειμένω, αντιθέτως, η ενάγουσα, ως εργολήπτης, δεν ήταν πλέον υποχρεωμένη να εκτελέσει το υπόλοιπο έργο από τον χρόνο ακυρώσεως της ανάθεσης του έργου από την εναγομένη κυρία του έργου (βλ. Ε.1.). Ακόμη και αν η υπαγωγή στον ΦΠΑ πρέπει, καταρχήν, να εκτιμάται ανεξάρτητα από την ύπαρξη και το κύρος μιας υποκείμενης συμβατικής σχέσης [παραλειπόμενα], θα μπορούσε –ανεξάρτητα από τον όρο «αμοιβή» στο άρθρο 1168, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ABGB– να αμφισβητηθεί, υπό το πρίσμα της λύσεως της συμβατικής σχέσης, εάν συντρέχει η προϋπόθεση που απαιτεί άμεση σχέση μεταξύ της ληφθείσας αντιπαροχής και της εκπληρωθείσας παροχής (βλ. απόφαση ΔΕΕ *Meo – Serviços de Comunicações e Multimedia*, C-295/17 [ECLI:EU:C:2018:942], σκέψεις 39 επ.) και αν, από την άποψη αυτή, η ενάγουσα εργολήπτρια εξακολουθεί να είναι «προμηθευτής» ή «παρέχων υπηρεσίες» και αν η εναγομένη κυρία του έργου εξακολουθεί να είναι «αποκτών» ή «λήπτης» κατά την έννοια του άρθρου 73 της οδηγίας.

[31] ΣΤ.4.2. Οι υποθέσεις *Meo – Serviços de Comunicações e Multimedia*, C-295/17 (ECLI:EU:C:2018:942) και *Vodafone Portugal* C-43/19 (ECLI:EU:C:2020:465) αφορούσαν συμβατικές σχέσεις αορίστου χρόνου – αντιθέτως προς την προκειμένη περίπτωση συμβάσεως έργου που στηρίζεται σε συμβατική σχέση συγκεκριμένου σκοπού.

[32] Επιπλέον, από αμφότερες τις αποφάσεις προκύπτει ότι, σε περίπτωση πρόωρης καταγγελίας από τον πελάτη συμβάσεως παροχής υπηρεσιών ελάχιστης περιόδου δέσμευσης, το καταβλητέο ποσό εξακολουθεί να έχει ορισμένο χαρακτήρα αμοιβής, δεδομένου ότι «η καταγγελία της σύμβασης κατά τη διάρκεια της περιόδου δέσμευσης δικαιολογεί την είσπραξη ενός ανταλλάγματος εν είδει συμψηφισμού, προκειμένου να ανακτηθούν οι δαπάνες που συνδέονται με την επιδότηση τερματικού εξοπλισμού, την εγκατάσταση και την ενεργοποίηση της υπηρεσίας ή με άλλους προωθητικούς όρους» (C-43/19, σκέψη 24) ή σκοπεί

«να αποκαταστήσει τη ζημία που υφίσταται η επιχείρηση σε περίπτωση μη τήρησης αυτής της περιόδου, [δεδομένου] ότι η αμοιβή που εισπράττεται από εμπορικό αντιπρόσωπο για τη σύναψη συμβάσεων με ελάχιστη περίοδο δέσμευσης είναι μεγαλύτερη από αυτή που προβλέπεται στο πλαίσιο συμβάσεων χωρίς τέτοια περίοδο» (C-295/17, δεύτερη απάντηση).

[33] Το εξεταζόμενο, εν προκειμένω, δικαίωμα βάσει του άρθρου 1168, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ABGB δεν έχει παρόμοιο χαρακτήρα αμοιβής.

Z. [παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

[παραλειπόμενα]

Βιέννη, 25 Σεπτεμβρίου 2023

[παραλειπόμενα]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ